

Kritik mot Naturvårdsverket för felaktig handläggning av ett anställningsärende

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Naturvårdsverket med anledning av handläggningen av ett anställningsärende. Hon uppgav i huvudsak följande. Verket utannonserade i november 2002 en tjänst som informatör, som hon sökte. I februari 2003 fick hon beskedet att hon inte hade fått tjänsten. Hon överklagade verkets beslut i ärendet till regeringen. Efter skriftväxling beslutade regeringen den 9 oktober 2003 att bifalla hennes överklagande. Hon blev därefter uppringd av Naturvårdsverkets personaldirektör, som meddelade att myndigheten hade uppmärksammat regeringens beslut men att eftersom verket i juni 2003 hade överenskommit med den person som sedan februari innehade tjänsten att sluta sin anställning hade myndigheten av budgetskäl dragit in tjänsten. Eventuella kvarvarande arbetsuppgifter hade överförts till en annan tjänsteman. Det fanns därför enligt personaldirektören inte någon tjänst för AA att tillträda. AA framförde som sin uppfattning, grundad på samtal med Regeringskansliet, att hon till följd av regeringens beslut var anställd vid Naturvårdsverket.

AA ifrågasatte i sin anmälan bl.a. om ett ursprungligt anställningsbeslut kunde undanröjas under den tid som ett överklagande av beslutet handledes.

Utredning

Efter remiss yttrade Naturvårdsverket bl.a. följande.

Utredning

Naturvårdsverket ledigförklarade ett arbete som informatör i november 2002. Vi fick in ca 200 ansökningar och kallade 9 personer till intervju.

Den 20 februari 2003 beslutade Naturvårdsverket att anställa BB. Då rekryteringen avslutats meddelade vi alla sökande vårt beslut per brev.

AA överklagade Naturvårdsverkets anställningsbeslut den 14 mars 2003.

Den 31 mars 2003 lämnade Naturvårdsverket ett yttrande till regeringen, Miljödepartementet i ärendet.

Den 23 april 2003 begärde AA via e-mail besked om handläggningen och handlägningsrutiner beträffande sitt överklagande (som uppgavs vara gjort 14

april). AA fick svar per brev den 25 april från Naturvårdsverket med hänvisning till handläggare vid Naturvårdsverket och Miljödepartementet.

Ytterligare mailväxling skedde den 5 maj.

Miljödepartementet begärde ett kompletterande yttrande av Naturvårdsverket den 11 juni som expedierades den 23 juni.

I juni månad meddelade BB att han skulle sluta sin anställning på grund av personliga skäl. Han slutade sin anställning vid Naturvårdsverket den 11 september 2003. I samband med att BB tillkännagjorde sin avsikt att sluta sin anställning fick vi reda på att en tidigare tjänstledig medarbetare hade för avsikt att komma tillbaka i tjänst. Vederbörande tog då på sig en del av de arbetsuppgifter BB haft och övriga arbetsuppgifter fördelades på enheten. Att omfördela arbetsuppgifter är något som ingår i den ordinarie verksamheten och Naturvårdsverket försöker i dag så långt det är möjligt undvika nyanställningar på grund av det kärva budgetläget.

Den 23 oktober 2003 inkom regeringens beslut till Naturvårdsverket med anledning av AA:s överklagande av tjänstetillsättningen.

Naturvårdsverkets tolkning av beslutet, vilken också stöds av Arbetsgivarverkets chefsjurist, är att regeringen i sin bedömning ansåg att AA var bäst meriterad vad gäller arbetslivserfarenhet och att hon därför borde ha fått anställningen. Regeringen upphäver Naturvårdsverkets beslut men har inte satt något annat beslut i det upphävda beslutets ställe.

I samband med att Naturvårdsverket fick regeringens beslut i ärendet kontaktade personaldirektören AA på telefon för att informera om situationen. AA informerades om att BB slutat sin anställning på Naturvårdsverket och att hans tilltänkta arbetsuppgifter omfördelats. Hon informerades också om att beslut fattats om att inte återrekrytera den uppkomna vakansen med hänsyn till att behovet kunde lösas genom omfördelning av arbetsuppgifter.

Den 30 oktober erhöll Naturvårdsverket ett e-mail från AA angående verkställighet av regeringsbeslut.

Den 4 november skickades ett brev till AA med samma information som hon tidigare fått per telefon.

Yttrande

— — —

När det gäller Naturvårdsverkets tolkning av regeringens beslut har den grundat sig på följande:

1. Naturvårdsverkets tolkning av beslutet, som stöds av Arbetsgivarverkets chefsjurist, är att regeringen anser AA vara den bäst meriterade vad gäller arbetslivserfarenhet och att hon därför borde fått anställningen. Regeringen upphäver Naturvårdsverkets beslut men sätter inte något beslut i stället för det upphävda. Detta har vi tolkat som att vi är fria att göra en verksamhetsmässig prövning av om förutsättningarna för att anställa finns eller inte.

2. Under sommaren 2003 förändrades Naturvårdsverkets förutsättningar både resursmässigt och ekonomiskt vilket ledde till att beslut fattades om att inte återbesätta den vakans som uppstod då BB slutade sin anställning.

Som framgår av ovanstående utredning och yttrande har AA under hela handläggningen av ärendet informerats.

När regeringen meddelade beslut i överklagningsärendet hade de verksamhetsmässiga förutsättningarna redan förändrats och Naturvårdsverket bedömde inte att regeringens beslut i överklagningsärendet inkräktade på möjligheten att göra en förnyad bedömning av grunderna för nyanställning.

Mot bakgrund av detta har vi svårt att se att Naturvårdsverket hade bort handla annorlunda och anställa AA med anledning av regeringens beslut.

AA kommenterade remissyttrandet.

I beslut den 19 november 2004 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Av allmänna principer om rättskraft följer att när den myndighet som skall tillsätta en tjänst har offentliggjort sitt slutliga beslut i anställningsärendet vinner det beslutet rättskraft i den meningen att det inte kan återkallas eller ändras av tillsättningsmyndigheten, s.k. negativ rättskraft (se JO:s ämbetsberättelse 1991/92 s. 351).

Naturvårdsverkets beslut i anställningsärenden kan överklagas till regeringen (se 35 § verksförordningen [1995:1322]). Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer gäller vid överklagande av förvaltningsbeslut att överprövningsinstansen sätter sig i beslutsmyndighetens ställe. När talan bifalls är huvudregeln att överprövningsmyndigheten förordnar om positiv rättelse, dvs. meddelar beslut med det innehåll som beslutsmyndigheten bort meddela från början. I vissa fall kan det av praktiska skäl vara motiverat att genom beslutet uppdra verkställighetsåtgärder till beslutsmyndigheten. Det kan också förekomma att hela förfarandet måste göras om och ny utredning kanske infordras. I sådana fall kan överinstansen besluta att återförvisa ärendet för ny behandling, i stället för att själv fullborda beredningen och besluta i saken.

Regeringens beslut den 9 oktober 2003, uppställt som ett meddelande till AA, hade följande lydelse.

Regeringens beslut

Regeringen bifaller överklagandet.

Ärendet

Naturvårdsverket (NV) beslutade den 20 februari 2003 att anställa BB som informatör.

Du överklagade beslutet. Naturvårdsverket har vid två tillfällen yttrat sig i ärendet. Du har beretts möjlighet att yttra dig över Naturvårdsverkets yttranden och gjort det.

Skäl för regeringens beslut

Vid en samlad bedömning av sökandenas meriter anser regeringen att du är den bäst meriterade av er två vad gäller arbetslivserfarenhet. Du borde därför ha fått anställningen. Med upphävande av Naturvårdsverkets beslut, bifaller regeringen alltså överklagandet.

Naturvårdsverket hade genom sitt beslut i anställningsärendet fattat beslut i första instans om att tillsätta tjänsten som informatör. Det beslutet kunde i enlighet med vad jag nyss har sagt inte ändras eller återkallas av verket. Frågan i överklagandeärendet hos regeringen gällde således inte om tjänsten skulle tillsättas eller ej utan vilken av två sökande, BB eller AA, som skulle få tjänsten. Enligt min mening råder det med hänsyn till ordalagen i regeringens beslut inte någon

tveksamhet om vad regeringen beslutade i saken, nämligen att AA skulle få tjänsten.

Av det ovan sagda följer att Naturvårdsverket inte haft utrymme för att göra en förnyad bedömning av om anställningen skulle genomföras. Handläggningen har således varit felaktig och verket förtjänar kritik.

Ärendet avslutas.